Самостійна робота. Власне українська та запозичена лексика

20 хв · 12 балів · уміння: Розпізнавати рядок, у якому не всі слова є власне українськими чи запозиченими; Визначати мову, з якої запозичене слово; Упорядковувати речення, що утворюють зв’язний текст про лексику за походженням; Співвідносити поняття (спільнослов’янське слово, старослов’янізм, екзотизм, варваризм) із прикладами; Розпізнавати ознаки власне українських слів за прикладами; Аналізувати твердження про походження лексики й добирати правильне

Варіант 1

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

1. У якому рядку НЕ всі слова є власне українськими? (1 б.)

А) гай, достату, попри, акаунт
Б) людина, відтак, квапитися, бентежний
В) віхола, латаття, крадькома, повінь
Г) вареники, сніданок, смуга, чарівний

2. Оберіть усі слова, запозичені з англійської мови. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) клуб
Б) футбол
В) школа
Г) спортсмен
Д) штаб
Е) пальто

3. Розташуйте речення так, щоб утворився зв’язний текст. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Друга група складається із запозичених слів, які прийшли з інших мов.
Б) Лексику сучасної української мови за походженням поділяють на дві групи.
В) Отже, споконвічні слова становлять основу лексики, а запозичені її поповнюють.
Г) Перша група включає споконвічні слова, яких у мові переважна більшість.

4. Установіть відповідність між поняттям і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. спільнослов’янське слово 2. спільносхіднослов’янське слово 3. старослов’янізм 4. екзотизм	А. єдиний Б. сакура В. паляниця Г. чотири Д. кочерга

5. Установіть відповідність між прикладом і ознакою власне українських слів. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. село, сіл 2. женити, жонатий 3. вагання 4. оповідач	А. суфікс -ач для назв людей за діяльністю Б. дієслівний суфікс -ува- В. чергування [е] з [о] після шиплячих та й Г. чергування [о], [е] з [і] Д. суфікс -нн(я) у віддієслівних іменниках

6. Яке твердження про лексику української мови правильне? (2,5 б.)

А) Лексика української мови за походженням складається з трьох груп.

Б) Споконвічних слів у мові переважна більшість, вони визначають національну самобутність мови.

В) Запозичені слова становлять основу української лексики.

Г) Найдавнішими є запозичення з англійської мови, бо вони потрапили до нас через релігійну літературу.

Варіант 2

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

1. У якому рядку НЕ всі слова є запозиченими? (1 б.)

А) клуб, спортсмен, партнер, пальто

Б) штаб, орден, офіцер, жакет

В) школа, лекція, екзамен, нотаріус

Г) квартет, фантазія, арія, паляниця

2. Оберіть усі слова, запозичені з тюркських мов. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) брама

Б) болт

В) кизил

Г) базар

Д) сарай

Е) храм

3. Розташуйте речення так, щоб утворився зв’язний текст. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) До другої групи належать, наприклад, латинські, грецькі, німецькі та італійські запозичення.

Б) Збагачення словникового складу відбувається і за допомогою засвоєння слів з інших мов.

В) До першої групи належать старослов’янські, російські, польські та чеські запозичення.

Г) Такі слова поділяють на дві групи, запозичені зі слов’янських і запозичені з неслов’янських мов.

4. Установіть відповідність між поняттям і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. спільнослов’янське слово 2. спільносхіднослов’янське слово 3. старослов’янізм 4. варваризм	А. тет-а-тет Б. серце В. щока Г. учитель Д. вареники

5. Установіть відповідність між прикладом і ознакою власне українських слів. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. гори, гір 2. одруження 3. водій 4. випромінювати	А. суфікс -ій для назв людей за діяльністю Б. чергування [о], [е] з [і] В. чергування [е] з [о] після шиплячих та й Г. дієслівний суфікс -ува- Д. суфікс -нн(я) у віддієслівних іменниках

6. Яке твердження про запозичення правильне? (2,5 б.)

А) Екзотизми є іншомовними словами, які не стали загальновживаними й не повністю засвоєні мовою.

Б) Варваризми позначають реалії життя іншого народу, наприклад кімоно.

В) Інтернаціоналізми вживають у багатьох неблизькоспоріднених мовах у спільному значенні.

Г) Старослов’янізми потрапили до української мови з польської мови через торгівлю.

Джерела:

- Українська мова (Голуб, Новосьолова) 10 клас, с. 26
- Українська мова (Голуб, Новосьолова) 10 клас, с. 26, 27
- Українська мова (Голуб, Новосьолова) 10 клас, с. 27
- Українська мова (Голуб, Новосьолова) 10 клас, с. 27, 28